

Faglig kontakt under eksamen:
Idar Hansen, telefon 73593528/73593520

EKSAMEN I TMA4145 LINEÆRE METODER

Mandag 17. desember 2007

Tid: 09:00-13:00

Tillatte hjelpemidler (Kode D): Godkjent kalkulator (HP30S),
Ingen trykte eller håndskrevne hjelpemidler tillatt.

Bokmål

Sensur: 17. januar 2008

Oppgave 1 La $G: C[0, 1] \rightarrow C[0, 1]$ være definert ved

$$(Gx)(t) = \int_0^t sx(s)ds, \quad 0 \leq t \leq 1.$$

- Vis at G er en kontraksjon hvis $C[0, 1]$ har d_∞ -metrikken.
- Definer $F: C[0, 1] \rightarrow C[0, 1]$ ved $(Fx)(t) = \frac{t^2}{2} - (Gx)(t)$, $0 \leq t \leq 1$. Vis at dersom $x_0(t) = 0$ for alle t , da er $(F^n x_0)(t) = \sum_{k=1}^n (-1)^{k+1} \frac{t^{2k}}{2^k k!}$ for $n = 1, 2, 3, \dots$.
- Forklar hvorfor F har et entydig fikspunkt x^* , og finn x^* ved iterasjon.

Oppgave 2 La

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \end{bmatrix}.$$

- Finn en singulærverdi-dekomposisjon av A .
- Finn den pseudoinverse A^+ til A .

Oppgave 3

Finn $a, b \in \mathbb{C}$ slik at

$$\int_0^{2\pi} |x(t) - a \cos t - b \sin t|^2 dt$$

blir minimal når x er gitt ved

$$x(t) = \begin{cases} 1 & 0 \leq t \leq \alpha \\ 0 & \alpha < t \leq 2\pi \end{cases}$$

der $\alpha \in (0, 2\pi)$ er en konstant.

Oppgave 4

La $\ell_0 \subseteq \ell^2$ være underrommet av følger med bare endelig mange ledd ulik null. Vis at $\bar{\ell}_0 = \ell^2$. (ℓ^2 har sitt vanlige indreprodukt.)

Oppgave 5

- Gi definisjonen av en normal kompleks $n \times n$ -matrise A .
- Vis at hvis $n \times n$ -matrisen A er normal, da er $\|A^*x\| = \|Ax\|$ for alle $x \in \mathbb{C}^n$. Her er $A^* = \bar{A}^T = A^H$.
- La A være en normal $n \times n$ -matrise. Vis at $A - \lambda I$ er normal der $\lambda \in \mathbb{C}$ og I er $n \times n$ identitetsmatrisen, og vis at ($x \in \mathbb{C}^n$)

$$Ax = \lambda x \Leftrightarrow A^*x = \bar{\lambda}x.$$

Oppgave 6

La $f: [0, \infty) \rightarrow [0, \infty)$ være en strengt voksende funksjon som oppfyller $f(x+y) \leq f(x) + f(y)$ for alle $x, y \in [0, \infty)$ og $f(0) = 0$. La for $x, y \in \mathbb{R}$, $d(x, y) = f(|x - y|)$.

- Vis at $(\mathbb{R}, d)$ er et metrisk rom.
- Anta at $f(x) = x + 1$ for $x > 0$ og $f(0) = 0$. Vis at $(\mathbb{R}, d)$ er et komplett metrisk rom.